

ST. O. IOSIF

Poezii • Proză
Traduceri

Prefață și referințe critice de Oana Soare

Fișă biobibliografică de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

IOSIF, ȘTEFAN OCTAVIAN

Poezii - Proză - Traduceri / St. O. Iosif ; pref. și ref. crit. Oana

Soare ; fișă biobibliografică: Lucian Pricop - București :

Cartex 2000, 2018

ISBN 978-973-104-759-1

I. Soare, Oana (pref.)

II. Pricop, Lucian (ed.)

821.135.1

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>St.O. Iosif – sau discreția ca mod de existență</i>	7
<i>Fișă biobibliografică</i>	18
<i>Referințe critice</i>	22
<i>Versuri (1897)</i>	31
April	33
Sărbătoare	34
O mamă	35
Domnișoarei	36
Aceiași	37
Ideal	38
Rămas bun	39
<i>Patriarhale (1901)</i>	41
Bunica	43
Revedere	44
Furtuna	45
Visul	47
Cobzarul	49
De ziua mea	50
Adio	51
Învins!	53
Iarmaroc	54
Romanță	55
Rozele	56
Pasteluri	57
Baladă	60
Doina	62
Cântec vechi	64
Cântec de leagăn	65
Salcâmul	66
Cântec	67
Nopti de vară	68
Cântec	69
Nucul	70
Fulgii	72
<i>Poezii (1901-1902)</i>	73
De sărbători	75
Răzmirița	76
Lăutarul	77
Haiducul	78
Secerișul	79
De urât	80
Un cântec	81
Poezia	82
Toamnă	83
<i>Cântece și balade</i>	85
Cântece	87
Frumoasa Irină	91
Cântec de primăvară	93
Mi-e dor	94
Pintea	95
De cântece Parisu-i plin	99
Pastel	100
Steaua	101
La cules	102
Apa morților	104

<i>Credințe (1905)</i>	105	Unui tânăr	152
Când seara în ceasuri		Scrisoare lui Goga	153
de singurătate	107	Clopotele din Nürnberg	155
Credințe	108	<i>Tălmăciri (1909)</i>	157
Melancoliei	109	Un imn francez lui Eminescu...	159
Cântec	110	LUCIEN BAZIN	
Cântec	111	Izbăvire	161
S-a-nnoptat	112	GOETHE	
Pe deal	113	Copila din străini	162
Lebăda	114	SCHILLER	
Copil sărman	116	Către copaci	163
Sărbătoare	118	GIOSUÉ CARDUCHI	
Singur	120	Cavalerul	164
Fântâna vrăjită	121	HEINE	
Gruia	123	Pe inimă iubito	166
Domnița	126	Păduri și câmpuri se-nveșmântă ..	167
Harpistul	127	Și dacă-n ochii tăi	168
Cântec	129	Nu mă iubești!	169
		Când doi își zic adio	170
<i>Cântece (1912)</i>	131	Noi ne iubirăm	171
Noaptea de mai	133	Un tânăr iubește	172
În ochii tăi	135	Afară-i noapte	173
Cu ochii tăi	136	Icoane vechi	174
Cântărețul	137	Ce tristă mi-e inima	175
Primăverii	138	Safire-s ochii tăi	176
Liniște	139	Departe	177
Înșiră-te mărgăritare	140	Stelelor	179
Cântec de leagăn	143	<i>Proză</i>	181
Cântec sfânt	144	O zi de sărbătoare	183
Nopti de veghe	145	Dantele	185
Toamnă	146	Din copilărie	188
Se-ntorc iar zilele noroase	148	Victimă	190
Înmormântare	149	Monumentul	193
Tălângi	151	„Opinca românească“	195
		Cum scrie Caragiale	201
		O amintire	205

St. O. Iosif – sau discreția ca mod de existență

Începând cu secolul XVII, și poate și mai înainte – dar atunci nu aveau acest nume – s-au purtat periodic diferite bătălii literare, cele mai încrâncenate fiind cunoscute ca luptele dintre „antici“ și „moderni“. De partea „anticilor“ au stat mereu iubitorii tradiției, ai continuității, spiritele puțin dispuse să accepte noul sub diversele forme în care se înfățișează (de multe ori contrariante pentru contemporani). De partea „modernilor“ se aliază de regulă scriitorii inovatori, „revoluționari“, al căror entuziasm reformativ a mers uneori până la a nega și a abandona orice formă a tradiției sau, invers, până la a accepta orice manifestare a noului. Celebra bătălie din Franța secolului XVII a fost câștigată de „antici“, în frunte cu Boileau – însă nu mereu „anticii“ au avut dreptate. Uneori a fost mai profitabilă, pentru înnoirea literară în general, victoria „modernilor“ – secolele XIX și mai ales XX sunt împânzite de diferite „revoluții literare“, ale căror efecte au acționat cel puțin ca fermenți transformatori, stimulatori, înnoind fețele și valențele poeziei sau ale limbajului literar. Cu atât mai binevenit este acest val înnoitor în condițiile în care, din diferite pricini, câmpul literelor parcurge o etapă de stagnare a creației.

O astfel de bătălie a avut loc și în literatura română, la confluența secolelor XIX-XX, St. O. Iosif făcând parte din tabăra perdantă, a celor care au stat de partea tradiției (cultivată mai ales în părțile ei inautentice). Să schițăm un sumar tablou de epocă.

APRIL

Streșinile se dezgheață,
Picură mărgăritare...
Ce de lume! Ce de viață!
Și ce larm-asurzitoare!

A întinerit natura;
Negustorii zdrențuroși
Țipă cât îi ține gura:
– Hai la ghiocei frumoși!

În mansardă locuiește
Un artist. Băiet sărac,
De un ceas se chinuiește
Ca să vâre ață-n ac.

Și cârpindu-i, biet, cum știe
Pantalonii vechi de dril
Fluieră de bucurie...
Bine ai venit, april!

SĂRBĂTOARE

Măreț amurg de sărbătoare
Domnește-n veselul oraș,
Un nour arde-n depărtare
Ca un tăciune uriaș.

Se-ntoarce lumea din poiană,
Călări, pe jos, boieri, norod;
Aleargă o căruță-n goană
Din două salturi peste pod.

Și râd, și chiuiesc și cântă
Cei cari s-au grămădit în ea:
Vârteji de pulbere s-avântă
Când trec pe dinaintea mea!

Sunt bolnav, moartea mă îmbie,
Și tot privesc la ei cu jind...
Și tot tresalt de bucurie
Când văd pe oameni chefuind!

O MAMĂ

I-au gătit spânzurătoare,
Vin pandurii cu poruncă.
Mama lui în prag apare
Și la pieptul lui s-aruncă.

E bătrână, e beteagă,
Dar cu dânsul vrea să plece:
Ea se roagă, ei îl leagă,
Îl pornesc, și ea-l petrece.

O-mbrâncesc și o înjură;
Stă obida s-o doboare:
– Domnișorule, te-ndură!
Vreau să-l văd numai cum moare...

DOMNIȘOAREI...

Cu-o privire poți să vatem
Inimi tari, nesimțitoare,
Răscolind furtuni de patemi
În a sufletelor mare...

Dar tu știi, tot într-o vreme,
Așa dulce să zâmbești,
Că nu pot să te blesteme
Inimile ce rănești...

ACELEIAȘI

Când e târziu și-abia mai pot
Clipi truditele pleoape,
Te chem pe nume-ncet de tot.
Și, ca în vis, te simt aproape...

Și-adorm... atât de fericit,
Ca un copil naiv ce-și spune,
Vrăjit de somn, abia șoptit,
Aceeși veche rugăciune...

IDEAL

Îmi place să mă satur bine,
Pă urmă – descheindu-mi vesta –
Să mă așez, lângă fereastră,
Într-un fotel, să-mi fac siesta;

Să-mi pun în buzunare banii,
Să beau ciubuc, să sorb cafea,
Privind de sus la toți golanii
Ce trec pe sub fereastra mea...

RĂMAS BUN

– *reminiscență* –

Să vă mai spun cum s-a-ntâmplat?
E o poveste plicticoasă:
Eram voios când te vedeam;
Când mă vedeai, erai voioasă.

Întâiul zâmbet fărmeceat
Ne-a ridicat deodată-n rai.
Te înroșeai când eu veneam,
Și când plecam, îngălbeneai.

Veneam acu mai des la voi,
Și pe furiș, din când în când,
Schimbam priviri, vorbeam încet,
Dar vara a trecut curând!

Toamna veni, iarna veni,
Și rândunica a plecat...
Și tot amor? Mereu amor?
Amorul nostru a-nghețat.

Eu mă voi duce în străini;
Tu, mândră, îmi urezi bun drum,
Eu, mândru, mâna ți-o sărut...
Și toate s-au sfârșit de-acum!

BUNICA

Cu părul nins, cu ochii mici
Și calzi de duioșie,
Aieve parc-o văd aici
Icoana firavei bunici
Din frageda-mi pruncie.

Torcea, torcea, fus după fus,
Din zori și până-n seară;
Cu furca-n brâu, cu gândul dus,
Era frumoasă de nespus
În portu-i de la țară...

Căta la noi așa de blând,
Senină și tăcută;
Doar suspina din când în când
La amintirea vreunui gând
Din viața ei trecută.

De câte ori priveam la ea,
Cu dor mi-aduc aminte
Sfiala ce mă cuprindea,
Asemuind-o-n mintea mea
Duminecii preasfinte...

REVEDERE

De la fereastră, din vagon,
Văd satul alb sclipind în zare...
Un șuier lung... Tresar mișcat...
Simt inima bătându-mi tare.

Văd poarta țării... Turnul vechi...
O casă... două... toate ninse!
Și gara... lume... Uite-ai mei!
M-așteaptă toți cu brațe-ntinse...

E mult de când nu ne-am văzut,
E-atâta haz și bucurie!
Doar numai frățiorul mic
Se uită lung: nu mai mă știe...

În ochii lui naivi și mari
Citesc un gând, o dulce teamă...
Și parc-ar vrea să-ntrebe-ncet:
„Cine-i urâtul ăsta, mamă?“...

FURTUNA

A revenit albastrul mai!
Flori în grădină, flori pe plai
Și flori la pălărie!
Stau ca pe spini, stau ca pe foc!
E timpul numai bun de joc
Și bun de ștregărie...

Grivei, tovarășul meu drag,
Nerăbdător așteaptă-n prag
S-azvârl în colț ghiozdanul...
I-e dor ca s-o pornim haihui:
Mă dau mai bine-n partea lui,
Că nu e mai tot anul!

O șterg de-acasă frumusețel:
Grivei cu mine, eu cu el,
Și satu-n colb se-neacă...
Intrăm în codru, și Grivei
A-nnebunit de vesel ce-i:
Mă mușcă, sare, joacă...

Dă spaima-n vrăbii, latră-n vânt,
Își face mendrele; eu cânt,
Și codru lîn răsună...
Pe sus trec leneș nouri grei –
Noi nici nu ne gândim la ei,
Și doar aduc furtună!